

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8518201621
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8518201621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, proti žalovanému: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XXX, X. S., v konaní o zaplatenie 166,08 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4Csp/46/2018-150 zo dňa 05.05.2020 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Súd žalobu zamietal.
II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.“

V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že prioritne skúmal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v tomto spore, pričom žalobca ju odvodzoval od zmluvy o postúpení pohľadávok. Mal za to, že § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje výnimky z bankového tajomstva, ale upravuje postup veriteľa pri postúpení bankovej pohľadávky na tretí subjekt.

Konštatoval, že žalobca súdu nepredložil žiaden dôkaz o tom, že by bol právnym predchodcom doručený resp. doručoval/podací hárok/žalovanému upozornenie a výzvu, že eviduje voči nemu pohľadávky v omeškaní a ani dôkaz o tom, že ho vyzvala banka na ich úhradu v stanovenej lehote. Taktiež žalovaný nebol upozornený na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

Ďalej uviedol, že ak banka postúpila žalobcovi pohľadávku dňa 04.12.2017 bez predchádzajúcich úkonov smerujúcich na výzvu žalovanému, takýto postup rozhodne nie je v súlade s § 92 ods. 8 zákona o bankách. Totiž výzva je základným predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky a musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní.

Dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že sa platne stal veriteľom uplatnenej pohľadávky voči žalovanému, teda žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimitáciu na jej uplatňovanie a z uvedeného dôvodu súd žalobu žalobcu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, v ktorom okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi, preukázané, že pohľadávka právneho predchodcu žalobcu bola v čase postúpenia po splatnosti, a preto bol právny predchodca žalobcu oprávnený postúpiť pohľadávku v súlade s ust. § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.

Poukázal na to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018 nie je na prejednávany prípad aplikovateľné, a to s ohľadom na odlišnosť skutkového stavu prejednaného prípadu. V prípade, o ktorom rozhodol najvyšší súd uvedeným rozhodnutím, totiž nedošlo medzi zmluvnými stranami v súlade s ust. § 89 ods. 1 ZoB k dojednaniu vzájomných práv a povinností odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB a preto medzi zmluvnými stranami platila úprava obsiahnutá v § 92 ods. 8 ZoB.

Zastával názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy, spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok.

Uzavrel, že splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok a platobnou históriou úveru. Preukázanie splnenia týchto podmienok v konaní nebolo potrebné, keďže si zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdom prípade v súlade s ust. § 89 ods. 1 ZoB odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB.

Na základe uvedeného sa preto žalobca s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie nestotožnil a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu v súdom stanovenej lehote, ale ani do dnešného dňa písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol, z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému na žalobcu.

6. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

7. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom konaní vyriešiť, je otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty.

8. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako najvyššia súdna autorita v oblasti interpretácie a aplikácie zákonov v rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.3.2018, aj v uznesení sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.4.2018 zhodne konštatoval, že podmienky § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách sú zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky banky, nie úpravou, s nedodrzaním ktorej je spojené porušenie bankového tajomstva.

10. Ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Záonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

11. V zmysle uvedeného ustanovenia je daná možnosť postúpenia pohľadávky aj bez súhlasu klienta, musia však byť naplnené všetky tri predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky. Práve v nevyžadovaní súhlasu klienta je potrebné vidieť prelomenie bankového tajomstva. Jednou z podmienok prípustnosti jeho porušenia (okrem nepretržitého omeškania klienta viac ako 90 kalendárnych dní a splatnosti pohľadávky) je písomná výzva adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky.

12. Písomná výzva banky klientovi je druhým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu, avšak táto v konaní žalobcom predložená nebola a zároveň v konaní nebolo preukázané, že by právny predchodca žalobcu túto výzvu žalovanému doručil.

13. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to, že žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca vyzval žalovaného akýmkoľvek spôsobom na splnenie jeho záväzku zo Zmluvy o bežnom účte fyzickej osoby zo dňa 04.05.2012 vo výške žalovanej sumy. Žalobca teda nepreukázal, že pohľadávka voči žalovanému bola v čase jej postúpenia na žalobcu dňa 04.12.2017 spôsobilá na postúpenie v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách.

14. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že v danom prípade nebola zachovaná zákonom stanovená 90 dňová lehota nepretržitého omeškania žalovaného ako dlžníka medzi výzvou a samotným postúpením pohľadávky.

15. Banka neposkytla žalovanému dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok teda nebolo preukázané. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou, a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

16. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalobcu, že ak súd prvej inštancie považoval skutkové tvrdenia žalobcu ohľadom doručenia výziev na úhradu dlhu žalovaného zo strany jeho právneho predchodcu, pred postúpením pohľadávky za sporné, potom nemohol vo veci rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, odvolací súd uvádza, že dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, a z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia. Na podporu svojho tvrdenia v zmysle ustanovenia § 132 CSP je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich k žalobe pripojiť, ak to ich povaha pripúšťa.

V ustanovení § 185 CSP je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

Odvolací súd zároveň poukazuje na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 402/08 z 17.03.2009 podľa ktorého „je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane, pričom konajúci súd popri rovnosti účastníkov konania musí totiž zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane“.

17. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a pokiaľ súd prvej inštancie pre uvedený dôvod žalobu zamietol, je jeho rozhodnutie správne, keďže neboli preukázané zákonné podmienky platného postúpenia pohľadávky banky.

18. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách (výzva banky adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

19. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

20. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.